

Tarveselvitys

Porvoon Taidehallin laajennus Porvoon Taidetehtaassa
Porvoon kaupungin kulttuuripalvelut 11.4.2025

Sisällys

Johdanto.....	3
1.1 Selvitystyön taustaa.....	3
1.2 Nykyisiin tiloihin ja toimintaan liittyvät keskeiset tavoitteet	5
1.3 Nykyisiin Taidehallin ja kulttuuritoiminnan tiloihin liittyvät haasteet	5
1.4 Keskeiset tilamuutostarpeet.....	6
1.5 Muutosten keskeiset tavoitteet	6
1.6 Kaupungin taidekokoelmat - nykytilanne	6
1.7 Kaupungin taidekokoelmat	7
1.7.1 Walter Runebergin (1838–1920) veistoskokoelma	7
1.7.2 Yrjö A. Jäntin taidekokoelma	7
1.7.3 Porvoon kaupungin yleinen taidekokoelma	8
1.8 Tilaohjelma ja tiloille asetettavat vaatimukset.....	8
1.8.1 Näyttelytilat (tilatarve 680 m ²).....	8
1.8.2 Työpajatilat (tilatarve 100 m ²)	9
1.8.3 Asiakaspalvelupiste, kauppa ja taidelainaamo (tilatarve 80 m ²)	9
1.8.4 Lasten Taidehalli (tilatarve 30 m ²)	9
1.8.5 Aula- ja kulkutilat (tilatarve 280 m ²)	9
1.8.6 Yleisö-WC, siivous- ja sosiaalityilat	9
1.8.7 Varastot	10
1.8.8 Taiteilijaresidenssiasunto (56 m ²).....	10
1.8.9 Taiteilijatyöhuoneet (tällä hetkellä 17 kpl).....	10
1.8.10 Kelluvat näyttelytilat Taidetehtaan tapahtumasaleissa	10
1.8.11 Sisäänkäynnit ja kulkureitit	11
1.9 Yhteenveto	12

Johdanto

Porvoon Taidehallin tarveselvitys käsittelee Taidehallin laajennustarvetta ja kehittämistä Porvoon Taidetehtaalla. Selvityksessä tuodaan esille nykyiset puutteet, tulevaisuuden näkymät ja erityisesti Walter Runebergin veistuskokoelman tilatarpeet, jotka vaikuttavat Taidehallin rooliin ja toimintaan.

Elinvoimalautakunta on antanut toimeksiannon Taidehallin selvitystyölle, joka perustuu moninaisiin toimintaympäristömuutoksiin ja Walter Runebergin veistuskokoelman siirtotarpeeseen.

Peruskorjattu kulttuuri- ja kongressikeskus Taidetehtas avattiin yleisölle 2012. Taidetehtaan tavoitteena on paitsi edistää kulttuuria myös vahvistaa lähialueiden, erityisesti Porvoonjoen länsirannan kasvua ja elinvoimaisuutta kulttuuri- ja tapahtumatarjonnallaan. Taidetehtas on kaupungin monipuolisin ja suurin kulttuuritila. Taidetehtaan toiminta käsittää muun muassa taidenäyttelyitä, työpajatiloja, taiteilijatyöhuoneita, ravintoloita, konsertteja, kauppoja ja elokuvateatterin.

Porvoon kulttuuripalveluiden alaisuuteen kuuluva Porvoon Taidehalli sijaitsee Taidetehtaan toisessa kerroksessa. 1960-luvun loppupuolella perustettu Taidehalli muutti Taidetehtaalalle 2012. 1900-luvulla Taidehalli sijaitsi Porvoontalossa ja vuosina 2009–2011 se toimi lyhyen ajan WSOY:n talossa Jäntin taidekokoelman yhteydessä. Kulttuuripalveluiden hallinnoimia muita tiloja Taidetehtaan toisessa kerroksessa ovat kaksi työpajatilaa (kuvataide ja esittävät taiteet), taiteilijaresidenssisiasunto ja -työhuone, kulttuuripalveluiden toimisto sekä toimintaan liittyvät varastotilat.

Taidehallin kehittäminen on keskeinen osa Taidetehtaan ja sen kulttuuritoiminnan kehittämistä. Tarveselvityksessä tuodaan esiin muutostarpeet, joilla tavoitellaan näyttelytoiminnan saavutettavuuden parantamista. Nykyisellään Taidehallin tilat ovat esteelliset. Etenkin tilanteissa, joissa ensimmäisen kerroksen tilat on suljettu, vaikeutuu asiakkaiden kulku Taidehalliin. Tilojen saavutettavuuden ongelmat vaikuttavat asiakaskokemuksen lisäksi näyttelytoiminnan muihin osa-alueisiin. Taidehallin laajentaminen mahdollistaisi monipuolisemman näyttelytoiminnan ja siihen liittyvän yleisötyön ja oheisohjelman suunnittelun.

1.1 Selvitystyön taustaa

Elinvoimalautakunta on antanut toimeksiannon Taidehallin selvitystyölle keväällä 2024. Porvoon kaupungille on syntynyt tarve uudistaa Taidetehtaan alkuperäistä konseptia moninaisten toimintaympäristömuutosten takia. Viimeisin tarpeisiin vaikuttava seikka on tarve etsiä korvaavat tilat Walter Runebergin veistuskokoelmalle, jonka nykyiset tilat jouduttiin sulkemaan maaliskuussa 2025. Edellytyksiä veistuskokoelman siirtämiseksi Taidetehtaalalle käsitellään osana tätä tarveselvitystä. Walter Runebergin veistuskokoelman taide- ja

kulttuurihistoriallisesti merkittävät kipsiteokset ovat hauraita ja vaikeasti siirrettäviä, joten kokoelman sijoittumisen uuteen näyttelytilaan tulee perustua pitkäjänteiseen suunnitteluun.

Porvoon kaupunki on vuokrannut Taidetehtaan kiinteistön 20 vuodeksi. Vuokrasopimus umpeutuu 2032. Taidehallin laajentamis- ja kehittämistoimenpiteiden sekä tilojen vuokrasopimuksen mahdollisen jatkon välillä on sidonnaisuus. Osana Taidehallin kehittämistoimenpiteiden suunnittelua tulisikin käydä keskustelua kaupungin tahtotilasta Taidetehtaan suhteen nykyisen vuokrakauden päättyessä. Mahdollisista tilamuutoksia aiheuttavista investoinneista tulee myös neuvotella kiinteistön omistajien kanssa. Kiinteistön omistajat ovat Suomen kulttuurirahasto, Alfred Kordelinin säätiö ja Emil Aaltosen säätiö.

Kulttuuripalvelut on koonnut tämän tarveselvityksen Pentagon Designin ja Aalto-yliopiston selvitysten perusteella. Molemmat selvitykset on laadittu laajasti asiantuntijoita, sidosryhmiä, asiakkaita ja henkilökuntaa kuulemalla ja osallistamalla 2024 ja 2025. Taidehallin kyselyihin ja työpajoihin osallistui noin 300 henkilöä syksyllä 2024 (Pentagon Design) ja koko Taidetehtaan koskevaan asiakaskyselyyn vastasi noin 120 henkilöä vuodenvaihteessa 2024-2025 (Aalto-yliopisto).

Selvitysten mukaan Taidehallin kehittäminen on keskeinen lähtökohta koko Taidetehtaan kehittämiselle. Näkemykset perustuvat kaupungin julkiseen palvelutehtävään ja Taidetehtaan kasvavaan rooliin vetovoimaisena porvoolaisena matkailukohteena sekä kulttuuripalveluiden rooliin Taidetehtaan hybridimallin avaintoimijana. Taidehallin laajennus on osa uudistamistoimenpiteitä, joiden kautta Taidehallin rooli Taidetehtaan toimijana kasvaa ja monipuolistuu. Tarveselvityksessä tuodaan lisäksi esille Taidetehtaan ja kulttuuripalveluiden eri toimintojen saavutettavuuden ja esteettömyyden kehittäminen vastaamaan eri asiakasryhmien tarpeita ja asiaa koskevia suosituksia ja määräyksiä.

Aiemmat päätökset ja selvitykset

- Elinvoimalautakunta 22.4.2024 § 26, 23.12.2024 § 94.
- Taidetehtaan toiminnallinen selvitys, Lindholm-Ahlefeldt 2024.
- Taidehalli 2030 visio, Pentagon Design & Pink Eminence 2024.
- Porvoon Taidetehtaan tulevaisuuden kehittäminen, Aalto-yliopisto 2025.
- Taidehallin sisäankäyntitutkielma, UKI Arkkitehdit 2025.
- Porvoon Taidetehtaan, ravintolamuutostutkielma, UKI Arkkitehdit 2025.
- Taidetehtaan, esteettömyyskartoitusraportti, Kaisa Leka 2024.

Muut ohjaavat asiakirjat:

- Porvoon kaupunkistrategia
- Porvoon kulttuuriohjelma 2030

1.2 Nykyisiin tiloihin ja toimintaan liittyvät keskeiset tavoitteet

- Saavutettavuuden ja esteettömyyden toteutuminen Taidetehtaan molemmissa kerroksissa: sisäiset kerrosten väliset kulkureitit ja pääsy hissiin.
- Taidetehtaan kilpailukyvyyn ja elinvoiman vahvistaminen: Taidetehtaan kehittäminen kaikille avoinna olevana kulttuurikeskuksena ja matkailukohteena. Taidehalli palvelee asiakkaita ja elävöittää Taidetehdasta lähes 365 päivää vuodessa.
- Porvoolaisen taide- ja kulttuuriperinnön saavutettavuuden turvaaminen: Walter Runebergin veistoskokoelman tilatarpeiden ratkaiseminen ja kaupungin taidekokoelman (sis. Yrjö A. Jäntin taidekokoelma) esittely yleisölle.
- Näyttelytoiminnan selkiyttäminen ja kehittäminen: Nykyisen näyttelytoiminnan perusedellytysten parantaminen, näyttelytarjonnan ja muun palvelutarjonnan sekä yleisötyön tason nosto pienimuotoisesta monipuolisempaan eri kohderyhmiä huomioivaan ja kansallisesti kiinnostavaan kokonaisuuteen.
- Yleisötyön kehittäminen: näyttelyihin liittyvät opastukset, työpajat ja muu oheishjelma eri-ikäisille näyttelykävijöille ja osana lasten ja nuorten kulttuurikasvatusta.

1.3 Nykyisiin Taidehallin ja kulttuuritoiminnan tiloihin liittyvät haasteet

Taidehallin tilat ovat esteelliset ja niissä on käytettävyyso ongelmia, mikä vaikuttaa näyttelytoimintaan ja asiakaskokemukseen. Merkittävimpiä saavutettavuuteen, tilojen käytettävyyteen ja esteettömyyteen liittyviä ongelmia ovat:

- Taidehallin sijainti Taidetehtaan toisessa kerroksessa, jyrkät portaat, hissin sijainti. Tilojen käytettävyydessä on puutteita liittyen mm. saavutettavuuteen ja tilojen riittä-mättömyyteen.
- Taidetehtaan työpajatilat sijaitsevat rakennuksen toisella puolella ja ovat hankalasti löydettävissä. Esteettömyydessä on suuria puutteita. Näyttelytoiminnan yleisötyön kehittäminen on hankalaa työpajatilojen sijainnista johtuen; työpajojen ja näyttelytoi-minnan yhdistäminen samaan asiakaskäyntiin on pajatilojen sijainti ja resurssit huo-mioiden mahdotonta.
- Taidehallin näyttelytilaan sijoittuu useita toimintoja. Toimintojen yhteensovittaminen on hankalaa, mikä vaikuttaa myös näyttelykokemukseen; tilat voidaan kokea seka-vina ja eri toiminnot voivat häiritä toisiaan.
- Walter Runebergin veistoskokoelman nykyinen kiinteistö on käyttökiellossa.

- Kaupungin taidenäyttelytilat ovat riittämättömät kaupungin taidekokoelman sekä nykytaiteen laadukkaaseen näyttelytoimintaan.

1.4 Keskeiset tilamuutostarpeet

Taidehallin tiloja ovat näyttelysalit, työpajatila, museokauppa, taidelainaamo, vastaanotto- ja palvelutiskialue, aula- ja oleskelualue, vaatesäilytys ja varastotilat. Suurin näyttelysali toimii myös tapahtumasalina ja työpajatila toimii kokoustilana.

- Taidehallin toiminnan kehittäminen tarpeita vastaavaksi tarkoittaa näyttelytilan laajentamista ja tilojen uudelleenjärjestelyä. Taidetehtaan alakerran tilat ovat Porvoon parhaat kulttuuritapahtumatilat, kun taas yläkerran tilat ovat muokattavissa toimiviksi taiteen näyttelytiloiksi. Taidehallin tilan laajennus ja tilamuutokset toisessa kerroksessa monipuolistaisivat näyttelytoimintaa ja taide-, kulttuuri- ja tapahtumapalveluja Taidetehtaalla.
- Taidetehtaan ensimmäisen ja toisen kerroksen tilojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta tulisi parantaa asiakkaiden sisäänkäyntien ja kulkureittien osalta. Huomiota tulee kiinnittää myös näyttelyrakentamisen logistiikan ja toisen kerroksen muiden vuokralaisten tarpeisiin (taiteilijatyöhuoneet, tanssisalit, taiteilijaresidenssi).
- Alakerran tapahtumasalien käyttöasteen nostamiseksi on järkevää tarkastella, millaisilla toimenpiteillä ne olisivat käytettävissä lyhytaikaiseen näyttelytoimintaan esim. kesälomakausina.

1.5 Muutosten keskeiset tavoitteet

- Porvoon Taidehalli on Taidetehtaalla sijaitseva taiteen kohtaamispaikka ja keskus, jossa pääsee kokemaan nykytaiteen uusia ilmaisumuotoja ja klassikoita.
- Porvoon Taidehallin näyttelyohjelmaan kuuluvat säännöllisesti vaihtuva nykytaiteen päänäyttely, uusiutuva kokoelmanäyttely, pienimuotoisemmat ja nopeammalla syklillä vaihtuvat näyttelyt sekä yhteistyönä tuotettavat kulttuuritapahtumat.
- Näyttelyjen lisäksi Porvoon Taidehalli tarjoaa uusia mahdollisuuksia sukeltaa nykytaiteen maailmaan kullekin vierailijalle sopivalla tavalla esimerkiksi opastusten, työpajojen, luentojen tai Taidetehtaalla työskentelevien taiteilijoiden kautta.
- Taidehallilla on merkittävä rooli Taidetehtaan alueen profiiliin ja houkuttelevuuden rakentamisessa. Taidetehtaalla virkistäydytään taidekokemusten lisäksi ravintola- ja kahvilapalveluiden äärellä.

1.6 Kaupungin taidekokoelmat - nykytilanne

Kaupungin taidekokoelmaan kuuluu runsaat 2 000 teosta. Kaupungilla ei kuitenkaan ole asianmukaista näyttelytilaa omistamalleen laajalle taidekokoelmalle, joten se on yleisölle rajoitetusti saavutettavissa. Tilanne huononi entisestään, kun Walter Runebergin

veistoskokoelma jouduttiin sulkemaan mikrobivaurioiden ja huonon sisäilman takia maaliskuussa 2025.

Kaupungin omistamasta Yrjö A. Jäntin noin tuhannen teoksen taidekokoelmasta on esillä noin sata teosta Taidehallin yhteydessä pienehkössä noin 70 neliömetrin tilassa vuodesta 2012 lähtien. Suuri osa kaupungin taidekokoelmasta, mukaan lukien Jäntin taidekokoelma, on esillä kaupungin eri toimipisteissä, kuten kaupungintalossa, kirjastossa tai kouluissa, kun taas osa on sijoitettu Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tiloihin ja osa on varastoituna.

Kulttuuripalveluiden ylläpitämä Taidehalli ei pienen neliömääränsä, tilojen käytettävyyshaasteiden ja nykyisten henkilöstö- ja taloudellisten resurssiensa takia ole saavuttanut koko sitä potentiaalia, jota säännöllinen ja monipuolinen näyttelytoiminta voisi Taidetehdalle tuoda.

Jotta Taidetehdas ja Taidehalli voisivat palvella asiakkaita kokonaisvaltaisesti, tulee näyttelytoimintaa ja siihen liittyviä yleisöpalvelun eri muotoja kehittää sekä kohdentaa palveluita eri kohderyhmille siten, että myös asiakkaiden mahdolliset erityistarpeet, kuten palveluiden saavutettavuus ja esteettömyys on huomioitu.

1.7 Kaupungin taidekokoelmat

1.7.1 Walter Runebergin (1838–1920) veistoskokoelma

- Kokoelma kuuluu kulttuuripalveluiden alaisuuteen. Porvoon museo vastaa kokoelman hoidosta.
- Walter Runeberg oli Suomen kuvanveiston uranuurtaja ja J.L. ja Fredrika Runebergin poika. Kuvanveistäjän perintö on tärkeä osa Runebergin aikakautta ja Porvoon henkeä.
- Ainutlaatuinen yhden kuvataiteilijan koko ateljeejäämistö.
- Perustettu 1921.
- Noin 200 teosta ja harjoitelmaa vuosilta 1858–1920: muotokuvia, veistoksia, taiteilijan työvälineitä ja museoesineitä. Osa veistoksista on suuria kipsiteoksia ja nämä vaativat korkean näyttelytilan.
- Näyttelytilatarve 150 m² sekä varastotilatarve 50 m². Varastotilan ei tarvitse sijaita näyttelytilan yhteydessä.

1.7.2 Yrjö A. Jäntin taidekokoelma

- Yrjö Aarne Jäntti (1905–1985) oli merkittävä suomalainen kustannusalan vaikuttaja ja taiteen keräilijä. Hän toimi WSOY:n pääjohtajana vuosina 1952–1968.
- Jäntti lahjoitti laajan taidekokoelmansa Porvoon kaupungille.
- Kokoelma avattiin yleisölle 1984.
- Kokoelma sisältää n. 1100 teosta yli 600 suomalaiselta taiteilijalta mukaan lukien maalauksia, grafiikkaa, piirustuksia, veistoksia ja mitaleita. Pääosin 1900-luvun taidetta (1800-luvun puolivälistä vuoteen 1984).
- Näyttelytilatarve 150 m².

1.7.3 Porvoon kaupungin yleinen taidekokoelma

- Kokoelma muodostuu lahjoituksista ja ostoista.
- Omia kokoelmia muodostavat Borgå Gymnasiumin kokoelma n. 80 teosta, Paul Grönholmin (1907–1992) kokoelma 36 teosta ja luonnoskirjat, kansainvälisen nykykeramiikan Porvoo-kokoelma 1990-luvulta ja Carl Theodor Staaffin (1816–1880) kuvitukset Vänrikki Stoolin tarinoihin. 2000-luvulla on hankittu teoksia porvoolaisilta nykytaiteilijoilta.
- Kokoelma on pääosin esillä kaupungin toimitiloissa ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tiloissa.
- Hyvinvointialueen tiloihin on deponoitu yhteensä 136 teosta.

1.8 Tilaohjelma ja tiloille asetettavat vaatimukset

Taidehallin tilatarve tavoitteiden mukaisen näyttelytoiminnan järjestämiseksi on vähintään 1 200 m². Taidehalliin tulee mahdollistaa esteetön kulku riippumatta sisääntuloreitistä (Taidetehtaan pääovet, kauppakuja sisäänkäynti tai parkkihalli).

1.8.1 Näyttelytilat (tilatarve 680 m²)

Näyttelytilojen tilatarve jakautuu eri toiminnoille seuraavasti: päänäyttely 360 m², kokoelmanäyttelyt Walter Runeberg 150 m² ja Jäntti 150 m², vaihtuvan näyttelyn tila (nyk. Fikka) 20 m².

- Taideteokset ja museoesineet vaativat mahdollisimman stabiilit olosuhteet lämmön ja ilmankosteuden osalta. Nykyisen ilmastointijärjestelmän asetusmahdollisuudet sekä mahdolliset järjestelmän päivitystarpeet tulee tutkia, jos tilojen rakennetta muutetaan. Kesäaikana tarvitaan laitteita kosteuden poistamiseksi.
- Näyttelyseinien ja katon rakenteiden tulee mahdollistaa monenlaiset kiinnitykset. Näyttelytiloihin tarvitaan asianmukainen valaistus- ja ripustusjärjestelmä. Nykyisen Taidehallin tilan ripustus- ja valaistusjärjestelmä on käyttökelpoinen ja kiinnitetty kattoon, ja seinät on vahvistettu asianmukaisesti taiteen kiinnittämistä varten.
- Teosten turvaamiseksi ja kulunvalvonnan toteuttamiseen tarvitaan videovalvontajärjestelmä ja liiketunnistimet sekä hälytysjärjestelmä.
- Luonnonvalon huomioiminen näyttelytiloissa on tärkeää. Ikkunoihin tarvitaan UV-suojat sekä kaukosäätimellä toimivat pimennysverhot. Mediataiteen esittäminen vaatii black-box-näyttelytilan (10-20 m²).
- Päänäyttelytilan tulee toimia myös konsertti- ja tapahtumatilana 150 henkilölle.
- Nykyisen Taidehallin tarvikevaraston siirtämistä sekä yläkerran lämpiön nykyistä monipuolisempaa hyödyntämistä voidaan tutkia. Yläkerran kokoushuoneiden käytöaste on matala, ja näiden hyödyntämistä taiteen näyttelytoimintaan voidaan tutkia. Taidehallin vieressä sijaitsee taiteilijoiden työhuoneita, jotka ovat aktiivisessa käytössä.

- Irtaimistohankinnat: Näyttelytilassa tulee mahdollistaa istuminen, joten asiakas-
tuoleja ja penkkejä tarvitaan. Jotta näyttelystä voitaisiin tehdä maksullinen, tulee
kulku näyttelytilaan voida järjestää pääsyliput tunnistavan lukulaitteen kautta, jotta
pääsylipun tarkistaminen ei vaadi lisähenkilöstöresurssia. Walter Runebergin veis-
toskokoelman näyttely vaatii veistoksille soveltuvien jalustojen ja seinähyllyjen han-
kintaa.

1.8.2 Työpajatilat (tilatarve 100 m²)

Työpajatilat tulisi olla Taidehallin yhteydessä ja mahdollistaa monipuolinen yhteiskäyttö.
Tilaa tulee voida hyödyntää myös kokousten järjestämiseen.

Vaatimuksia työpajatilalle:

- Valaistus taiteelliselle työskentelylle sopiva.
- Vesipiste maalausvälineiden ym. pesulle.
- Hyvä ilmanvaihto.
- Varastokaappeja, tilatarve n. 10–15 m².
- Irtaimisto olemassa: pöydät ja tuolit.

1.8.3 Asiakaspalvelupiste, kauppa ja taidelainaamo (tilatarve 80 m²)

- Irtaimisto pääosin olemassa: palvelutiski, työtuolit, myyntikalusteet ja hyllyt.

1.8.4 Lasten Taidehalli (tilatarve 30 m²)

- Lapsille oma tila omaehtoiselle taidekokemukselle joko Taidehallin yhteydessä tai
muualla Taidetehtaalla

1.8.5 Aula- ja kulkutilat (tilatarve 280 m²)

- Aula- ja kulkutilojen tulee toimia turvallisesti avoinna olevina tiloina kaikkina aikoina,
jolloin Taidetehtas on auki tai siellä on toimintaa – myös Taidehallin ollessa suljet-
tuna.
- Aula- ja kulkutiloihin on mahdollista sijoittaa toimintoja, joita ei tarvitse valvoa ja lu-
kita, ml. asiakasnaulakko ja -säilytyslokerit, näyttelyseinä tai muu yleisölle aina
avoin osa näyttelyä, itsepalvelukahviautomaatti (vaatii sopimusneuvotteluita annis-
kelualueesta), työpajan vesipiste, istuinryhmät.

1.8.6 Yleisö-WC, siivous- ja sosiaalitilat

- Kulttuuripalveluiden toimisto toisessa kerroksessa voi toimia myös Taidehallin
henkilökunnan toimisto- ja sosiaalitilana (huom. tilan esteettömyyteen liittyvät
ongelmat).

1.8.7 Varastot

- Näyttelytoiminnan laajentuessa myös varastotilan tarve kasvaa. Mikäli Porvoo Event Factory Oy:n toimisto sijoittuu jatkossa muualle kuin nykyisiin toimistotiloihin, täydentävää varastotilaa olisi osoitettavissa kulttuuripalveluiden toimiston yhteydessä toisessa kerroksessa.

1.8.8 Taiteilijaresidenssiasunto (56 m²)

- Taidetehtaalla sijaitsee kulttuuripalveluiden koordinoima taiteilijaresidenssiasunto, joka mahdollistaa vierailevien taiteilijoiden työskentelyn Porvoossa ja porvoolaisten taiteilijaverkostojen tukemisen. Jos Taidehallin näyttelytoimintaa Taidehallissa laajennetaan, voidaan kulttuuripalveluissa priorisoida tähän liittyvien tavoitteiden toteutumista ja luopua taiteilijaresidenssitoiminnasta. Tila olisi muutettavissa esim. taiteilijatyöhuoneeksi.
- Jos residenssitoiminta jatkuu, se tulisi suunnitella Taidehallin yleisötoimintoja paremmin palvelevaksi ja täydentäväksi. Asunto voisi palvella myös taiteilijoita ja kuraattoreita, jotka tulevat kauempaa ripustamaan näyttelyä.

1.8.9 Taiteilijatyöhuoneet (tällä hetkellä 17 kpl)

- Tällä hetkellä Taidetehtaan eteläsiivessä on 17 työhuonetta.
- Taiteilijoiden työhuoneet ja niissä työskentelevät porvoolaiset taiteilijat ovat osa Taidetehtaan kulttuurikokonaisuutta. Ammattitaiteilijoiden työskentelyä voitaisiin myös integroida nykyistä laajemmin Taidehallin toimintaan ja monipuolistaa siten mm. yleisötyötä ja taidepajatoimintaa. Taidehallin laajentaminen ja kehittäminen vaatii kuitenkin erilaisten tilaratkaisujen tarkastelua, mukaan lukien mahdollinen taiteilijoiden työhuoneiden osittainen uudelleenjärjestely Taidetehtaan sisällä.
- Jos taiteen studiotilat siirretään Taidehallin yhteyteen ja residenssitoiminnasta luovutaan, vapautuvat nykyiset toisen kerroksen studiotilat (100 m² + 112 m²) ja residenssiasunto (56 m²) muuhun käyttöön kuten taiteilijoiden työtiloiksi. Lisäksi Taidetehtaan ensimmäisessä kerroksessa on Porvoo Event Factory Oy:ltä mahdollisesti vapautuvia tiloja (Läntisen Aleksanterinkadun puolella kaksi tilaa, 76 m²), joiden soveltuvuutta taiteilijoiden työhuoneiksi voidaan myös tutkia.

1.8.10 Kelluvat näyttelytilat Taidetehtaan tapahtumasaleissa

- Tapahtumasalien lyhytaikainen käyttö mahdollistaa näyttelytilaneliöiden kasvattamisen väliaikaisesti, ja ne voivat olla vaihtoehto joillekin näyttelykokonaisuuksille. Kooltaan Avanti-sali on 740 m² ja Tehdassali 340 m².
- Saleja ei ole suunniteltu näyttelykäyttöön, joten ripustusmahdollisuudet ovat rajoituneimpia kuin Taidehallissa. Seiniin ei jatkossakaan saa kiinnittää teoksia suoraan tiili- tai betonipintoihin. Katon ainoat ripustuskohdat ovat trusseissa ja palkeissa, jotka on suunniteltu palvelemaan salien esiintymislavoja. Kattojen kantavuus on tällä hetkellä tarkistettava tapauskohtaisesti. Tehdassalissa on kahdella seinällä ripustuskiskot. Näyttelyvalaistusratkaisu puuttuu.

- Jotta salit toimisivat asianmukaisina ja monipuolisina näyttelytiloina, tulisi tutkia mahdollisuudet lisätä ripustuspisteitä ja näyttelyvalaistusta saleihin.
- Tarvittavat irtaimistohankinnat: siirrettävät näyttelyseinät pyörillä ja valaistuksella.

1.8.11 Sisäänkäynnit ja kulkureitit

- Asiakasvirtojen tarkastelua ja jäsentämistä tarvitaan koko kiinteistön näkökulmasta. Toisessa kerroksessa sijaitsevaan Taidehalliin on vaikea löytää sekä Taidetehtaan kauppakujan katutason, parkkihallin että Taidetehtaan pääsisäänkäynnin kautta. Kiinteistön ulko- ja sisätilojen opasteita tulee parantaa ja Taidehallin näkyvyyttä ja tunnettuutta vahvistaa.
- Suositetaan visuaalisesti erottuvan ja esteettömän sisäänkäynnin toteuttamista Taidehallille, mikä olisi mahdollistettavissa kustannustehokkaasti Kauppakujan puoleisella sivuovella.
- Taidetehtaan asiakasvirtoja ei ole suunniteltu eri toimintojen asiointipolkujen tarpeiden näkökulmasta. Tästä syystä esimerkiksi esteettömyys ei toteudu Taidetehtaan lämpiön puolelta Taidehalliin saavuttaessa silloin, kun ravintola on suljettu. Alakeran esteet ja heikko käytettävyys vaikuttavat myös Taidetehtaan yläkerran toimintoihin. Jos Taidehallin toiminnot keskitetään Taidetehtaan yläkertaan, tulisi myös alakerran lämpiöstä hissille muodostettavan esteettömän kulkuväylän toteuttamisvaihtoehtoja tarkastella.

Kuvat: Kulkureittejä Taidehalliin ja Studioon; Taidetehdas / Konstfabriken, Esteettömyyskartoitusraportti, Kaisa Leka, 2024.

1.9 Yhteenveto

Nykyisellään Taidehallin näyttelytilat ovat liian pienet ydintoiminnan vaikuttavaan harjoittamiseen. Tilojen nykyinen koko ei mahdollista eri toimintojen tarkoituksenmukaista jäsentämistä ja sijoittelua eikä Walter Runebergin veistoskokoelman siirtoa Taidehallin yhteyteen.

Toimintavision toteuttamiseksi tarvitaan nykyisin käytössä olevien tilojen uutta tarkastelua ja lisää tiloja. Porvoon Taidehallilla on potentiaalia olla keskeinen Taidetehtaan profiilia ja mielikuvaa rakentava ja vahvistava toimija. Nykytilanteessa tämä potentiaali ei tule hyödynnettyksi.

Taidehalli 2025

Avoinna ti-pe klo 10-18, la-su klo 11-16. Ma suljettu. Vapaa sisäänpääsy.

Palvelut: näyttely-, kauppa- ja taidelainaamo

Tapahtumat, yleisötyö ja taidekasvatus: konserttisarja Soiva Taidehalli, opastukset, luennot, työpajat, lastenesitykset

Taidehalli 2024

Kävijöitä 16 677, näyttelyitä 21,
koululaisryhmiä 35, yhteistyökumppaneita 22

Walter Runebergin veistuskokoelma 2024

Kävijöitä 5659 touko-elokuu,
1 perusnäyttely + 1 kesänäyttely

Toiminnalliset tilavyöhykkeet

Toimitilojen toiminnalliset tilavyöhykkeet, joilla mahdollistetaan toimintavision toteuttaminen.

Taidetehtaan yhteiskäyttöiset tilat

Taidetehtaalla tapahtumasalien ja muiden yhteiskäyttöisten tilojen hyödyntäminen tapahtumakäytön hiljaisina aikoina vuodesta. Kehitetään uusia tapahtumia yhteistyössä matkailutoimijoiden ja mm. luovien alojen yrittäjien ja tapahtumatuottajien kanssa.

Asiakaspalvelu

Sisäänkäynti houkuttelee ja näkyy kivijalassa. Asiakas löytää heti sisääntulon yhteydestä Taidehallin asiakaspalvelun ja kaupan.

Kahvila

Yrittäjän kanssa yhteistyössä toteutettavaa ravintola- ja kahvilatoimintaa. Alusta yleisön vuorovaikutukselle ja tapahtumille.

Kauppa

Asiakaspalvelun yhteydessä kiinnostavia sisältöjä myyvä kauppa sekä teosvälitys- ja lainauksen yhteistyökumppani Taidelainaamo Konsta.

Näyttelytilat

Näyttelytilat koostuvat kolmesta erillisestä näyttelytilasta, joilla mahdollistetaan elämyksellisellä ja monipuolisella tavalla nykytaiteen ja Porvoon taideperinnön esittäminen sekä muuta yleisön kanssa vuorovaikutuksessa tehtävää toimintaa.

Päänäyttely

Harvoin vaihtuva päänäyttely, joka toimii vetonaulana eli yleisön ja mm. matkailijoiden houkuttelijana. Tuottaminen yhteistyössä erityisosajien kanssa.

Kokoelmanäyttely

Porvoon taideperintöä (ml. Walter Runebergin veistuskokoelmaa) esittelevä näyttely, jota päivitetään vuorovaikutuksessa näyttelyohjelman kanssa.

Vaihtuvat näyttelyt

Erilaiset pienimuotoisemmat näyttelykokonaisuudet, joita tuotetaan ketterästi oman henkilöstön voimin ja näyttelyohjelmaan peilaten.

Yhteiskäyttöiset pajatilat

Yhteiskäyttöisiä pajatiloja mm. ryhmien ja oppilaitosten vierailun tarpeisiin sekä yleisötapahtumiin. Taidetehtaalla ateljeetaiteilijoiden yhteiseen käyttöön ja heidän fasilitoimien erilaisten tilaisuuksien ja aktiviteettien järjestämiseen.

Ateljeet ja residenssi

Vuokrattavia ateljeetiloja taiteilijoille ja residenssi. Taidetehtaalla edellyttää yleisötyöhön osallistuminen.

+ Muut tukitilat, ml. vaunuparkki, varastot ja WC:t.

Kuva: Taidehallin toiminnalliset tilavyöhykkeet, Pentagon Design, 2024.